

Dara Mayer
Vukuvar, R. Hrvatska

Domovina – zemlja na Dunavu

Vučedolska golubica je najpoznatija keramička posuda s arheoloških iskopina na Vučedolu pronađena 1938. godine. Potiče iz doba vučedolske kulture koja je ispunila vrijeme od 2800g. prije Krista do 2400 g. prije Krista. Vučedolska kultura je ponikla na području istočne Slavonije i Srijema, s glavnim nalazištima u Vučedolu, Sarvašu i Vinkovcima, a proširila se na široka europska područja. Pronađene iskopine, osobito keramika iz tog vremena ističe se ljepotom oblika i ornamentike. Modelirana u obliku golubice, postala je jedan od najprepoznatljivijih simbola grada Vukovara, u čijoj se blizini Vučedol nalazi. Imala je kulturnu namjenu kao kadionica. Tamne je boje, ukrašena bijelom inkrustacijom (mašnice, ogrlica, niz valovitih i cik-cak crta na krilima) u urezanom ukrasu i ornamentu. Iako je prozvana golubica, arheolozi smatraju da se zapravo radi o ptici jarebici. Postoji samo jedan originalni primjerak i čuva se u Arheološkom muzeju u Zagrebu. Originalna keramička golubica visoka je 19,7 cm.

Zlatovez je tehnika veza u kojoj se radi sa zlatnim koncem. Postoje dvije vrste zlatnoga konca: zlato i bijelo zlato. Najčešće se veze tehnikom zlatom preko papira, jer najviše pokazuje ljepotu zlatnoga veza.

Vez zlatom pojavio se u 19. stoljeću, a bio je znak prestiža pojedinih seoskih obitelji i njihovih kćeri i sinova, jer su se tim vezom izrađivali najsvečanije djevojačke rubine i momačka poprsja. Prije tih vezova na selu, zlatovez se radio na dvorovima, u crkvama i bogataškim obiteljima. O zlatovezu se pisalo još u 13. stoljeću na području Dubrovnika. U svijetu je poznata dresdenska škola zlatoveza iz koje su ponikle mnoge zlatovezilje europskih prijestolnica.

Zlatovez je u Slavoniji bio naročito cijenjen u vrijeme biskupa J. J. Strossmayera i njegovog tajnika uzoritog svećenika i našeg najvećeg etnografa Milka Cepelića. Milko Cepelić se divio prirodnom nadarenosti naših žena sa sela koje su vezle zlatom. Te njihove radove htio je prikazati svima, a naročito strancima. Oni su se divili zlatom vezenim nošnjama naših žena koje su u njima izgledale "kao kraljice".

Jedno je vrijeme zlatovez a i izrada narodnih nošnja bila potisnuta. No, u nekim selima Đakovštine, a i drugih dijelova Slavonije, nikada se nije prestalo vesti zlatom. Baka su obično naučile svoje kćeri ili unuke. Od 70-tih radio se zlatovez i u Osnovnim školama tih sela, a onda je nakon domovinskog rata Hrvatska zajednica tehničke kulture organizirala radionice za prosvjetne djelatnice koje će u svojim školama obučavati učenike našim vrhunskim vezovima i ostalim vještinama.

Šljivovica je uobičajen naziv za voćno alkoholno piće od šljiva. Ime je dobila po slavenskoj riječi za šljivu. Nadređena kategorija za žestoka alkoholna pića u Hrvatskoj, Bosni, Srbiji i Crnoj Gori naziva se rakija. U tim ćete zemljama, ako naručite rakiju, uglavnom dobiti šljivovicu, dakle rakiju od šljive. Ona sadrži najmanje 37,5% alkohola. Šljivovica se u pravilu peče na 47%. Nakon destiliranja rakija se čuva u hrastovim bačvama. Šljivovica dolazi u dvije boje: zlatna – čuvana u bačvama, obojana u žućkasto i aromatizirana drvetom od kojeg su proizvedene bačve, te bijela – čuva se u flašama, boje vode.